KORP-KIRSTI

ETT DALAÄFVENTYR I EN AKT MED SÅNG OCH DANS SVENSKT ORIGINAL AF

FRANS HEDBERG

------------*ANDRA UPPLAGAN*

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1903.

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk från University of California har digitaliserats i april 2009 av Google Books och anpassats för Projekt Runeberg i november 2013 av Ralph E. samt OCR-tolkats av Bert H.

KORP-KIRSTI

ETT DALAÄFVENTYR I EN AKT MED SÅNG OCH DANS

SVENSKT ORIGINAL

AF

FRANS HEDBERG

ANDRA UPPLAGAN STOCKHOLM. Albert Bonniers förlag.HERTZ NER, artist.

STRAND, häradshöfding.

HOLM, bruksinspektör.

K RÅK-MATTS PERSSON, bonde. ANNIKA, hans hustru.

NILS, deras son.

BARK-JAN ERSSON, rik iinkling.

KORP-KIRSTI, |

STINA, I kullor.

BRITTA, '

ANDERS, \ , ..

’ > drangar.

BENGT, / 8

ROSENLING, vandrande snickargesäll. BACK-OLLE, spelman.

Dalkarlar och kullor.

Händelsen föregår en lördagskväll i maj månad vid en labod i Orsa socken i Dalarna.

STOCKHOLM.

Alb. Bonniers boktryckeri i 9 o 3.En öppen högslätt i Orsa socken, frän hvilkeu man har en vidsträckt utsikt öfver det nedanför liggande landskapet, med Siljan och Jessundaberget i fonden. Till höger genomskäres landskapet af Dalälfven och,till vänster af Oreälf, hvilka sammanflyta ned emot sjön, där man ser tornspiran af Mora kyrka. Hela landskapet i klart solljus. Uppgången till högslätten är i fonden nerifrån slättbygden, så att till hälften synliga träd och slutligen blott topparna däraf beteckna slnttningen. Till vänster vid första kulissen en fäbod med låg dörr, gående i förkortning inåt andra kulissen samt slutande med ett skjul, och omgifven af barrträd. Till höger en börjande klippafsats uppåt, också trädbevuxen. Vid ridåns uppgång är scenen ett ögonblick tom. Därpå höres på afstånd en hornlåt blåBt på lur, och strax därpå besvaras den på närmare håll till höger. Sedan svaret tystnat, faller orkestern in med följande melodi, först svagt, sedan starkare vid Korp-Kirstis entré.

Första seenen.

KORP-KIRSTI

{inkommer från fäboden, med en slor mjölkbytta på huf-vudel, och en dylik i ena handen. Vallluren bär hon i ett band öfver axeln.)

Sång

(mel.: Vallvisa, Hallströms Svenska folkvisor, N:o i /).

1.

Ho, hå!

Kossorna små!

IKom, kom, salt ska ni fål Kväller standar, te' stäfva kom, för gullfot han masar i skogen!

2.

Ho, hå!

Helgdan står på, kom, kom, vännen långt frå'!

Kväller stundar och klocka’ går, och vännen hon bidar så trogen!

3.

Ho, hå!

Tro mej du mål Kom, kom, kväller står på!

Kulla’ ensam gått vecka’ lång; nu väntar ho’ vännen i skogen!

4.

Ho, hå!

Kossorna små!

Kom, kom, salt ska ni få!

Kväller stundar, te’ stäfva kom,

för gullfot han masar i skogen!

(Under sången har hon slängt dörren och lagt nyckeln

ofvanför på en balk, och aflågsnar sig under sista ku-

pletten uppför bergstigen till höger, i det hon ofta ser sig om nedåt slätten som om hon väntade någon.)

Andra seenen.

DEN FÖRRA. BARK-JAN ERSSON.

bark-jan {kommer upp från slättbygden i fonden; man ser först hufvudet af honom, sedan den åfriga figuren;han kastar spejande blickar åt fäboden och sedan åt höger samt blir varse Kirsti just när hon är färdig att försvinna bakom en klippd). Kirsti lilla! Hör du, Kirsti!

kirsti (stannar och ser sig om). Hvad är det? (Tyckmycket, i det hon känner igen Jan.) Kors då, var det bara du, Jan? Ajös, jag ska sta' å mjölka!

jan (som kommer upp på scenen, trött och pustande). Hå kors, da ska fäll inte ba så ovalet brådtom heller! Da kan väl höra hvad en har te säga deg på helgdagskvälla.

kirsti. Hvad kan du ha te säga meg? Dn vet lika väl som jag, att jag inte vill deg någonting ... därför så, gudsfre' med deg!

jan. Jaså, ja ajös då, eftersom da inte vill höra någonting om Kråk-Nils! Jag tänkte annars te tala om för deg. ..

kirsti (lifligt). Nils! (Kommer hastigt ned och sätter ifrån sig hyttorna.) Kors, kära Jan, har du något te säga meg från Nils ... det var en annan sak, det! Har mår han? Är 'an hemma?

jan. Kantänka! Na blir da röd i syna som

ett stycke västgötetyg, och nu har du ingenting emot att stanna hos Jan, inte ... Jo da, nog kan

jag 'älsa deg från Kråk-Nils alltid, han har kommit

hjem från FaluD, och i mörra ska han kyrktrolofvas med Bätter-Andersses Britta, du!

kirsti. Det ljuger dn, Jan! Så'n gosse är inte Kråk-Nils, så han språkar med en kulla, och tro-lofvar sig med en annan! Nej dn, Jan, lång näsa fick du, om du trodde dn skulle göra mig hågsen med det! Ajös med dig, Jan! Har du lura' någon förr?

jan. Jasså, du tror inte att Kråk-Matts är så pass golik så han kan rå på pojken sin? Men jag ska säg' dig att Nils får du titta efter, för inte vill gubben ha en sonhustru som iDgenting har, och som en knappt vet hvar ho' ä' kommen ifrån!kirsti. Ja, s& får vi fäll vänta då! Men Nils har sagt te meg, att meg vill han ha och ingen annan, — och honom tror jag allt litet för mer än deg, Bark-Jan!

jan. Hå kors, kalla, na Bka da inte vara tokng! Ser da, Kirsti, da vet att jag tycker smått om deg, och om du vill, så behöfver du bara ta meg i näfven och jag går burdus te prostafar, och så ta vi ut lysninga! Och från te vara en fattig kulla, som äter andras bröd, ska da bli rikaste bond-hustrua i hela sockna! Tycker da inte att det skull' löna seg te tänka på en smala?

kirsti. Nej tack du, Jan! Du är för gammal och för snål och för elaker. .. och hellre svälter jag som kulla än jag gifter meg med degl

jan. Seså, Kirsti lilla! Var nn inte så omänsk-luger och paschasa inte med meg, för det kan du få ångra 1 Jag ska säga dig att det finns fäll i sockna ett tjog kullor så godt som en som skulle koxa och fiatna och säga tackar emjukast så lång dan vore, om de kunne få Bark-Jan Ersson till man! Säg nu ja, Kirsti lilla, och du skall få både sölfverspänne och röd psalmbok te fästegåfva!

kirsti. Nej, säger jag, och nej, nej, nej! Har du nu hört besked då?

jan. Men du kan fälle betänka deg, vet jag!

kirsti. Nej, det behöfs inte, du! Bara en ser deg, så vet en hvad en ska svara! (Vänder sigjör alt gå.)

jan. Akt’ deg, Kirsti, förarga meg inte! Du vet inte hvad Bark-Jan ä’ för en karl!

kirsti (skrattande). Jo en meser ä’ han, och en toker te på köpet!

jan. Nej du!Sång

{norsk folkvisa: »Ola Grumstulen»).

1.

Bark-Jan Ersson han ä’ fäll en bonde så bål,

han har både pengar och sölfver och gål,

och se därför vill Bark-Jan Ersson bums gifta seg!

2.

Bark-Jan Ersson ä’ likare än någon ann’, han kan bli bå’ kyrkvärd och kronfjälingsman!

Och se därför vill. . . etc.

3.

Bark-Jan Ersson han har fäll en fäbod så stor, han har både hästar och getter och kor,

och se därför ... etc.

4.

Bark-Jan Ersson han säger till Korp-Kirsti så:

När du vill mi kulla, ska bröllopet stå,

för med Kirsti vill Bars-Jan Ersson bums gifta seg!

5.

KIRSTI.

BarkJan Ersson kan ta’ sig en kärng likabra,

för det som ä’ gammalt ska gammalt fäll ha’!

Och långt hellre med självfva håken jag gifter meg!

{Tar hyllorna och aflägsnar sig)

6.

jan {hotar henne).

Bark-Jan Ersson ska ge deg, du tiggaretös,

för nu ä’ jag arger och håken blir lös

om i rappet int’ Bark Jan Ersson får gifta seg!

{Kirsti stannar ett ögonblick, räcker gäckande lång näsa åt honom samt springer skrattande ut till höger.)Trecye scenen.

JAN

(ensam, knyter handen efter henne).

. Vänt’ meg du, kulla, det ska dn få betala meg! Bark-Jan ä’ inte en karl som låter nå'n sätta seg på näsan på seg, inte! Hur ska jag nu bära meg åt? Jo vänta... nu vet j'a! Ho’ blir fäll borta e’ god stund vid mjölkninga, och undertida kommer fäll Nils skalandes och ska se om klocka’ gårl Om ja skulle sätta min klocka på väggen i stället för hanses? Ja, det ska jag göra, och när han får se det, så blir han rasande, och i svartsjuka så gifter han

sig med Bätter-Andersses Britta, och då blir kulla tvungen te ta raeg i ställe'! Det mått fäll' ingen se meg 'eller? . (Ser sig noga omkring.) Ånej, här finns inte så mycket som en katt en gång! (Närmar sig fäbodsdöiren, då i detsamma ett långt jamande höres från skjulet.) Jo, ta meg håken va det int' en katt i lidre'l (Schasar.) Kas, kattsate! (Går intill skjulet.) Hvar ä' dn nå'nstans? Schas med deg! (Ett starkt fräsande som af en ilsken kalt höres från lidret, han viker förskräckt tillbaka.) Håken tro'n! Hankan ryka i ögona på meg! Åja, i alla fall så kan en inte skvallra på meg, det är det bästa åf alltihop! (Går försiktigt in i fäboden.)

Fjärde scenen.

ROSENLING, sedan JAN.

(När Jan vål gått in, ser man en halmkärfve inne i skjulet röra på sig, och Rosenlings hufuud titlar fram ur halmen, jämte ena handen, hvarmed han knäpper efter den inträdande Jan.)

rosenling (med ett listigt leende, i det han knäpper efter Jan). Sådana kunna kattorna vara, du mas! (Gäspar.) Hå, det var en skön lur jag tog mig här ihalmen T Det är för märkvärdigt hvad jag ligger gärna på halm... man får åtminstone inte några dnn i håret 1 (Tar med handen genom håret, och får tag i ett halmstrå med ax som fastnat dår). Hejsan, nn växer det råg i hnfvu't på mig... då skall tnsan sörja för brödfödan! (Tittar uppåt himlen.) Skönt promenadväderl Nn tror jag vi åker, sa' tuppen när räfven bar honom till skogs! —Tyst! Där har jag min masis igen! Det kan vara detsamma om han ser att jag ligger här eller inte! (Döljer sig på nytt i halmen.)

jah (med skadeglädje, i det han kommer ut ur fäboden). Seså, kulla du, nu har jag lagat te litet helgdagsdans åt degl... Red deg för det om du kan! Men nu är det fäll bäst att en ger seg åf neråt, innan det kommer någon och får se megl (Gnuggar händerna) Blir inte Korp-Kirsti mi' te efteråret, så vill jag inte heta Bark-Jan! (Går

sjungande uför branten i fonden.)

»Kör opp i Dalom och lätta på tappen, kör och låt de' gå, me'n jula står på! —»

(Försvinner.)

Femte seenen.

rosenling (sticker hufvudet ut ur skjulet för att se fan aflägsna sig; när denne försvunnit utför branten, kommer han helt och hållet fram, skakar på sig och sträcker sig). Seså där ja! Nu fram med kapp-

säcken, och så reser man af åt Falun! Men hvad är det för satans maskopi som den där gamla lurifaxiga masen har för sig? Om jag skulle kngga honom innan jag går? Jag har lust att gå in och se efter hvar han hängde klockan .. . hängde där någon förut, så stanna han väl den, kan jag tro . . . jag känner till det där ifrån Helsiugland! Di friar på det viset där på orten, och här med, efter hvaddet tycks I Nog är det ett lustigt frieri, men det gör ingenting, bara själen är nöjd. Sagdt och gjordtl Jag kilar in och ändrar om det där små-

redet för masen, och se'n ger jag mig af neråt

kyrkbyn. (Skyndar in i fäboden.) Ingen kan veta

hvad det kan vara godt för!

Sjätte seenen.

HERTZNER STRAND och HOLM, sedan RO-SENLING.

(Herlzner kommer först upp, lått och raskt; uppkommen kastar han af sig mössan och stannar förtjust i fonden, seende ut öfver landskapet. Efter honom kommer Holm med bössa på axeln och skjutväska vid sidan, och sist Strand, trött, pustande och vid dåligt humör. Uppkommen kastar han sig ned på marken för att hvila, utan att se på utsikten.)

hertzner. Härligt! GudomligtI (Till Strand.) Medgif, bror Strand, att en sådan utsikt kan man få leta efter, om man reste hela världen omkring!

strand (sveper sin schal om sig). Jag ger tusan dina utsikter! Man mister ju andan på det här klättrandet!

holm (skrattande). Jojo, häradshöfdingen är van vid Norrbro och Djurgårdsslätten, han!

strand. Ja, där finns åtminstone banad väg. Här måste man vara hälften stenbock och hälften katt för att komma upp!

hertzner. Å, du kan behöfva röra på dig litet! Dessutom tycker jag att Stockholms gator erbjuda ganska tarfliga utsikter för både tjänstemän och artister. (Man hår åter på afstånd samma hornlåt som vid ridåns uppgång.) Hör bara! ... Hur står inte den där hornlåten i harmoni med taflanl (Öppnai siil album och börjar teckna). Eller hvad tycker du, bror Strand?strand. Jag tyckte att det lät som när klockan tutar tolf i Stockholm. Det påminde mig om punschen på operakällaren! (Suckar.) Eja, vore vi där!

holm. Å, punsch kan ni få i Dalarna också! Vi ä' väl inte så ociviliserade hellerl (Tar upp ur jaktväskan en butelj och tre glas.) Hvad säger härad s-höfdingen om den här utsikten?

strand (springer upp förtjust). Jag säger att inspektören är en krona!

holm (sätter butelj och glas på en sten i fonden). Det är äkta Falubrygd, och den har ju ett visst renommé, eller hur?

strand. Ja visst, den är approberad!

rosenling (titlar ut ur fäboden medan de öfriga äro sysselsatta, Hertzner med att rita, och Holm och Strand med buteljen). Jag tyckte jag hörde Stockholmsdia-lekten? Jo, se där ... hvad kan det vara för ena?

hertzner. Du borde blygas att ha mera sinne för cn butelj än för naturen, Strand!

strand. Säg inte det! Du kan inte tro hvad naturen vinner på att ses igenom buteljglas! (Till Holm) Om jag får lof, så drar jag upp buteljen!

holm (skrattande). Var så god! (Strand tar upp en korkskruf ur fickan och börjar dra upp buteljen.)

rosenling (för sig). Här vore inte illa att vara medl Väntal Jag kilar afsides så länge! (Smyger sig ut emellan skjulet och kulissen.)

hertzner. Aj, där gick min penna af! Har du en blyertspenna att låna mig, Strand?

strand. Nej minsann jag det har!

hertzner. Nej, men korkskruf det har du! Det är betecknande för dina vanor!

strand. Ja, jag kännes vid min svaghet all. .. men kom nu hit och drick, och sitt inte och kludda ner papperet!holm. Ja, kom, Hertzner, så att inte härad s-höfdingen behöfver vänta! (De fatta sina glas.) Och nu tror jag att vi dricka en skål för Dalarna, här där vi sc en så vacker bit utaf den gamla bygden 1

strand. Ja, kör för detl Jag dricker för hvad som helst.

hertzner Skål för det gamla gästfria, ärliga Dalarna, dess vackra knllor och duktiga karlar! Och nu kan du Holm ge oss en sång till skålen!

holm. Ja, till den skålen sjunger alltid en äkta dalkarl! Först glaset och så sången!

strand. Det är rätt! Hör nu, jag tycker att vi två gärna kunde lägga bort titlarna med detsamma, eller hur?

holm. Gärna!

strand. Skål bror! (De dricka och skaka hvarandras händer.) Låt oss nn höra visan!

holm. Nå, må göra!

Sång (mel.: Orsamarschen).

1.

Hell vår gamla, fria strand, finns väl mera skönt ett land!

Berg som skogbeprydda stå, sjöar klara, älfvar blå!

Fröjd och ro, hopp och tro bland de knappa skördar gro, och i bergets djupa schakt, hammarn slår till sången takt!

2.

Hell vår goda Dalabygd, gammal sed och gammal dygd bo i fädrens kojor än, ännu fostrar mödan män!Björn i skog, sten för plog, känna dalkarlns krafter nog, och om ovän kommer, då skall ock han den pröfva fål

hertzner. Skål för det gamla Dalarna, och tack för din visa, Holm! Det är uppfriskande att få se och deltaga uti ett folk- och naturlif sådant som detta!

strand. Ja, gudbevars, naturlifvet må så vara — men jag tackar allra ödmjukast för ett folklif med sådana ingredienser som fårskinnspälsar, pölsa, salt strömming, barnungar som kånkas på ryggen, och ett enbärsdricka, som borde begagnas att laga stöflar med, så hopdragande är det. Och getosten sen...

hertzner. Du kan behöfva litet naturligare föda än den som Stockholmssupéerna bjuda på!

strand. Prat! Om de ändå hade det vettet att låta osten bli gammal, eller att lägga den ett halft år i humle .. .

holm. Å, du skall tro att dalfolket har bättre krydda än så till sin getost I

strand. Hvad är det för en krydda?

holm. Ett strängt arbete.

strand. Ni må säga hvad ni vill båda två, men inte kan jag finna någonting så rasande poetiskt i dalfolkets seder och bruk!

hertzner. Det är därför att du inte kan se poesi i något!

strand. Prata du, man kan väl få se både poesi och naturlif, utan att klättra hit upp till bergen!

holm. Säg inte så, min nya bror! Vid fäbodarna ser man dalallmogens hemlif i dess egendomligaste skepnad. Där bo hushållen hela som-maren igenom, eller också skicka de dit upp sina döttrar och pigor, och om lördagskvällarna komma de unga karlarna upp, och då är det dans och munterhet hela natten igenom. Där afgöras också de flesta frierierna.

strand. Jaså, för tusan I

holm. Det finns ett egendomligt sätt att fria här upp, som inte är så utan sin lilla poesi, det heller! Har du hört hur det går till?

strand. Nej, berätta du, men låt oss fukta vår strupe litet... luften är så torr här på höjden!

(Slår i, hvarpå de dricka.')

holm (sätter sig pä en sten). Jo ser du, när någon gosse har godt öga till en knlla, som är uppe vid fäbodarna, så går han dit upp en lördagskväll, och passar på när kullorna ä’ ute för att mjölka. Han smyger sig då in i fäboden och hänger upp sin klocka ofvanför den kullans säng som han tycker om, och så ger han sig af ned igen. Lördagen därpå kommer han tillbaka på samma tid, och om hans klocka då är uppdragen och går, så har han fått ja, — står den däremot, så vet han att kullan inte vill honom något. Nå hvad säger du, är inte det sättet lika bra, som att klä sig i hvit halsduk, svart frack och glacéhand-skar, och ställa sig att prata dumheter!

strand. Åjo, sättet är lustigt nog.

holm. Också kan man, om man går in i en fäbod, se en stor så kallad »rofva» hänga öfver hvar säng, och här, där Korp-Kirsti lefver och regerar, är det väl inte ondt om klockorna kan jag tänka!

hertzner (Ii/ligt). Hvad? Är Korp-Kirsti ännu kvar häruppe?

holm. Jojo menl Är du ännu lika betagen i henne, som du var i förårs, när du målade hennes porträtt?hertzner. Ånej . . . jag har insett att det var en galenskap 1

strand. Hvem är Korp-Kirsti?

holm. Den vackraste och raskaste flicka i hela Orsa!

strand (lifvad). Jaså, hon är vacker? Men hvad är det för fördömda namn här i Dalarna? På vägen hit talte vi vid en bonde som du kallade för Kråk-Matts, och nu talar du om Korp-Kirsti... det fattas bara Skat-Anders eller Kaj-Britta, så är det komplett!

holm. Jo, det är en gammal sed i Dalarna att lägga gårdens namn framför förnamnet för att skilja på personerna!

strand. Kuriös sed! — Jaså, hon är vacker? Nå, låter hon tala vid sig?

holm. Det gör alla kullor . . . beror bara på hur man talar.

strand. Nå, litet kurtis ha de väl ingenting emot, menar jag?

hertzner. Om du är vän af ordentliga örfilar, så råder jag dig att försöka!

strand. Örfilar!... Jaså, det är väl också poetiskt!

holm (skrattande). Det vill jag inte påstå, men ärligt är det!

strand. Å, det är väl inte farligt! (Ser åt vänster.) Men hvad är det för en kuriös persedel som kommer där?

holm. Det ser ut att vara en vandrande gesäll.

hertzner (som stigit upp och ser utåt). Han ser originell ut, den där. .. jag får lof att ha honom i mitt album!strand. Har du inte nog med landstrykare förut? ... jag trodde att det fanns inga vandrande gesäller mera.

holm. Å, det är ett species som inte dör ut så lätt.

Sjunde seenen.

DE FÖRRE. ROSENLING.

rosenling (från tredje kulissen till vänster utan att låtsa se de förre, pratar i det han gestikulerar med käppen). Nej hör du, mas! Titta inte hit, för då kan här hitta på att bli en långpolska som kan räcka från Orsa till Leksand! För här ser du en ärlig snickargesäll med boken i fickan och hjärta i lådan,

och hjärta i min lilla låda (får nu se de förre

och tar artigt af sig hatten, medan han skyldrar med käppen). Tjänare, sa' Krusen! Inte trodde jag att det var folk vid fäboden, inte! Hur står det till med herrarna på aftonkvällskvisten ?

holm. Tack, hur mår mästarn själf!

rosenling. Mästarn? Nej, det mästrar sig inte! Här ser herrarna en ärlig gesäll från hjässan till tån, stadd på vandring från Trondhjem till Örebro. Kunde inte tusan komma öfverens med norrbaggarna längre, — fick inte annat än sill så lång veckan var, och alltid så slog di mig i halsen med grundloven — tusan vet hvad det är för en lof för resten, men jag packade in och nu kommer jag i kilande fart rakt öfver Östersund och ända ifrån Helsingland för resten. Tjänare, det var tusan hvad det ser småtrefligt ut på sten därborta!

strand. Tycker ni det? Ni skulle kanske vilja ha ett glas med?

rosenling. Ånej, inte är jag så angelägen inte . . men nog tusan skulle jag springa tills jag dogom jag fick mig en droppe! För si, jag ska säga herrarna, det är inte mycket läskande att sätta i sig landsvägsdamm och mygg inte — det är det enda som jag fått till lifs på hela dan. — Och så går jag i giftastankarna sen .. . och det är heller inte riktigt läskande, när man har lilla hjärtegrynet i Drammen, och själf studerar folklifvet vid fäbodarna uppe i Dalarna!... Ja vet herrarna, det var en flicka i Drammen som var så etterbefängdt söt, så hon var riktigt rar!.. . Men si, den som är slagen till runstycke, blir aldrig en bankovitton!

holm. Hur så då, ville hon inte ha mästarn?

rosenling. Jo, tnästarn ville hon ha, men mig gaf hon fan, och det kan jag inte smälta så lätt. Först och främst var jag för fattig, tyckte hon — och så ville hon inte gifta sig med en svensk, för vi lär ska ha en sämre konstruktion sa hon än baggarna . . . men det blef jag arg på och lade till hennes mästare så han stod på hufvut under hyfvelbänken, och nog kände han att jag hade lika god konstruktion som han alltid! — — Men det är detsamma det — vill herrarna bjuda mig på en liten knaber, så ska jag sjunga min vandringsvisa för herrarna, medan vi sitter så här och filosoferar i ensamheten!

hertzner (som börjat rita af honom). Kan inte mästarn stå still ett ögonblick?

rosenling. Nej, det ä/ inte godt, det! När jag börjar vandra så är det med mig som med de där gamla åkarhästarna: när de väl kommit i gång, så går de tills de stupar! (Strand räcker honom ett fullt glas.) Tackar allraödmjukast bra! Det där är riktigt nektar och ambrosiani, det är säkert det! Herrarnas skål! Hip, hip, hurra! Lefve mänskligheten och glädjen i munterheten! (Dricker och smackar med munnen.) Hejsan! Det där kan sätta lif i en timmerstock och smakar fågel för en sniekar-

2. — Korp-Kirsti.gesäll! Vill herrarna höra visan nu, för nu ä' det olja på låsgången, det är säkert, det!

strand. Ja, gå på, den är väl inte för lång! rosenling. Usch nej!

Sång (ny melodi).

Gesällen han vandrar han vandrar och vandrar, och kilar rundt om hela världen!

Och mycket smått och mycket godt kan han få se på den färden.

Han kan få se en mästare som är major och rådman me’, och som ger verkstan fanken;

tills han på tal och kommunalbestyr blir skral och slutar med — slå danken!

Gesällen han vandrar, etc.

Det går som sju att se en fru som tar med mannens makt itu, och vet hvar skåpet passar!

Som svälter ut sitt folk för att få grannlåtsklut, när hon på gatan stassarI Gesällen han vandrar, etc.

Han kan få se små flickor le så sött mot gamla gubbarne när de ha mynt i kistan!

Ty flickan tar för självfva hin, än hon står kvar uppå de gråa listan!

Gesällen han vandrar, etc.Går han på sporr långt upp i norr så hör han bondens yx och borr i kronans skog arbeta I Och mången last för tjufven ut; — men hvem blir fast? Ja, det lär länsman veta! ...

Gesällen han vandrar, etc.

Om vägen för så att han gör en titt i skogen, snart han hör en brännvinsorre spela!

Men, tänker man, görs ej beslag af fjärdingsman?

Nej, han plär rofvet dela!

Gesällen han vandrar, etc.

När han som bäst hos bond är gäst, så kommer där en läsarpräst och sprutar eld och svafvel!

Men flickorna han öppnar himlaportarna hvar kväll på vidan gafvell Gesällen han vandrar, etc.

Han ofta ser en prost, och fler som helst se att adjunkten ber för socknen hos Gud Fader!

Men måna ä’ att glömma för sitt tionde båd’ toddyn och sin spader! — Gesällen han vandrar, han vandrar och vandrar, och kilar rnndt om hela världen, och mycket smått och mycket godt han kan få se på den färden!Det ä’ bara tj ugna ju verser till, om herrarna vill höra dem!

strand (skrattande). Ånej, tack! Nu kan det vara nog! Tag sig en tår till nu, mästarn, det kan nog behöfvas.

rosenling. Säger aldrig nej ... det är vanligt! (Dricker.) Tackar allraödmjukast bra!... Förlåt näsvisheten, men frågan ä' väl fri! Ä' herrarna också ute på vandring?

hertzner. Ja, vi ä' ute på en liten fotvandring.

rosenling. Ja, nog ser jag att det inte är någon gesällvandring, alltid 1 Jag tänker mig ner till kyrkbyn på ett kvistande, men jag kommer allt igen, för si, jag har något otaldt med en gammal mas häruppe. Adjös så länge, god' herrar! ... Skulle herrarna behöfva något träarbete — någon chiffonjer eller någon mahognyspegel ät fästmön, så stöt på mig, och det ska gå som schas det. Adjö så länge, god' herrar! (Går till hvar och en och tar dem i hand; när kan kommer till Hertzner kastat han en blick i albumet och ropar förvånad.) Nå så jäkeln i det... där står jag ju lifslefvande 1 Morjens bror Rosenling! Hur lefver världen med dig?

hertzner. Tycker ni att det är likt?

rosenling. Ja, nog kan en se hvem det skall vara . . . fast jag är då bra mycket vackrare karl — men bra är det gjordt, det är säkert! Är herrn gesäll eller mästare?

hertzner. Mästare blir man inte så lätt i min konst.

rosenling. Nenej, det är väl med det som med snickeriet, det vill förlager till.. . tjänare nu, god' herrar, tjänare! (Går utför fonden sjungande halfhögt:)

Gesällen han vandrar, han vandrar och vandrar, och kilar rundt om hela världen,och mycket smått och mycket god t kan han få se på den färden!

(Försvinner utför branten.)

Åttonde seenen.

HERTZNER. HOLM. STRAND.

holm. Har dn tagit din vy nu, Hertzner, så gå vi högre upp för att se på utsikten åt Älfdals-sidan; den skäms inte heller för sig.

hertzner (lägger ihop sitt album). Ja, jag är genast färdig.

holm. Nå, min nya bror kommer väl med?

strand. På en ny klättring? Nej tack ni, jag stannar här.

holm. Nå, som du vill, vi dröja inte så länge I (Ser på sin klocka.) I rappet ringer det till helgs, och då ha vi snart pojkarna här ... akta dig bara för att vara för artig mot fäbodskullorna, om här kommer några!

strand. Var lugn du, det är väl inte så farligt som det låter!

hertzner. Jaja, kom ihåg att vi ha varnat dig! Adjö så länge! (De gå uppåt bergsstigen till höger.)

Nionde seenen.

strand (ensam).

Ändtligen blef jag då af med de där svärmande herrarna! (Slår i och tar sig ett glas punsch). Ah ... skönt! (Ser utåt landskapet.) När jag sitter så här för mig själf så kan jag inte neka till att här är storartadt vackert! Och denna tystnad som råderöfverallt, gör ett högtidligt intryck till och med på migl (Man hör på af stånd en klocka ringa till helg.) Nu ringer det till helg nere i Orsa .. . (Sitter en stund försjunken i betraktande, slutligen rycker han sig lös därur, stiger upp och kommer ner på scenen.) Jag vet inte, men det är ett obehag med sådana här naturskönheter . .. man känner sig så liten gentemot deml Nej, mera punsch! Jag får lof att bli mig själf igen! (Slår i och dricker) Det var då också fan till klocka som inte kan sluta . .. jag tycker att punschen lämnar mässingssmak i halsen! (Ringningen upphör.) Nå, det var då väll Nu har jag lust att gå in i fäboden för att se om de där klockorna verkligen sitta där öfver kullornas sängar. Om jag skulle ta ner en och sätta dit min i stället! Det kunde skaffa oss någon munterhet på kvällen. Ja, sagdt och gjordt! (Skyndar in i fäboden och kommer om en

stund ut med ett stort fickur i handen). Den där räcker till! Jag tycker hvad den Skall bli flat som i stället för sin stora rofva träffar på mitt cylinderur på väggen!

nils (utanför i fonden).

Sång (mel.: Folkvisa från Södertörn. Dybeck).

1.

På lördagskvälln, mi kulla du, så ska vi lustiga

vara!

Och vill du vara tro som jag, så har det alls ingen

fara!

Far och mor de grumsa må, lofven håller jag ändå.

Och vi få så bra, vi två, om du vill hugfäster vara!

strand. Det var minsann hög tid. Här kommer

nu visst en af friarna. (Sätter glas och butelj ned

bakom stenen.) Jag ska dra mig ät sidan så länge! (Går ut till höger.)Tionde seenen.

STRAND (dold). NILS. Sedau ANDERS och sist BENGT.

nils (nedifrån fonden, sjungande).

2.

Och Kirsti lilla, hvar är da? Säg vill du vännen

ej svara?

Fast det kan vara lika bra att jag får ensammeu

vara!

In i fäbon vill jag gå för att klocka' mi se på, och ja' tänker ho' lär gå, och jag kan lustiger vara!

(Han ämnar gä in i fäboden, då i delsamma Andets höres sjunga utanför.)

3.

ANDERS.

Hej lustigt, ingen katt mig sett! Du är ett slng-

hufve' Anders I

Nu ska en se om klocka går!

NILS.

Jag vånn' han vore åt fanders! anders (kommer upp).

Nog vill kulla' helst ha meg fast ho' kanske skrufvar seg —

nils (för sig).

Ä' det Kirsti, så akta deg!

anders (smyger sig fram mot fäboden).

Nu in!

nils (går emot honom).

Hå näcken, se Anders!anders {häpen). Nej si Kråk-NilsI Hvart ska du ta vägen?

nils. Jag ska sta och titta efter krittera. Än du då?

anders. Jo, si det ä' sä att jag tappa' mi täljknif häroppe i förra vecka, och nu så tänkte jag ta reda på'n! {Afsides.) Om 'en ville masa seg åf ändå!

nils. Var det här ve' fäboa som du tapp an?

anders. Nej de' va' de' inte ... det va' liksom här oppe te höger ... när en viker åf te vänster . .. rakt fram... ja, du hågar vfil hvad jag menar?

nils. Ja vars!

anders. Int' har du fäll krittera här ve' fäbon 'eller?

nils. Nej vars ... de ä' oppe i skoga ... och jag ska fäll ge meg åf opp efter dom. Ajös med deg, Anders!

anders. Ja, ajös då, Nils! (Afsides.) När han ä' en bit te vägs, så smiter jag hit igen!

nils (afsides). Bara jag får bort'en, så ä' jag te bakers som en pil! {De gå, Nils åt höger och Anders åt vänster.)

bengt (uppkommer från fonden och tittar försiktigt fram emot fäboden, innan han ännu är riktigt oppe.) Jo si ta mig skatingen kom jag inte först ändå. Och kullo ä' inte här! (Kommer upp helt och hållet.) Gud tröste Stina, om ho' int' har dragit opp klocka åt meg ... då blir jag så tokug så jag tror jag hoppar i älfva! Men nog ä' ho' så slug så ho' har gjort det... för ho' vet nog att jag hade hela hundra riksdaler me' meg från Stöckhölm, som jag sparde ihop på vedsågninga i vinters. Nu ska en acknrat sta och se efter! (Smyger sig in i fäboden.)anders (från vänster, sakta insmygande). Lurad ä' du, Kråk-Nils! Nu ä' det allt jag som ser efter klocka 1 (Smyger sig in i fäboden.)

nils (från höger). Jag vet inte hur jag såg... men jag tyckte mig se en 'erreman smyga därborta mellan trä'na. Om det skulle vara den där »af-ritaren» som var här i förårs, och som di påstod hade ett godt öga te Kirsti... ja, då slår jag armar och ben af honom, det är säkert, det! (Han närmat sig fäboden, då i detsamma buller och ordväxling höres därinnanföt.) Hvad är det för slag?

anders (innanför). Nej, akta deg Bengt, för jag blir splitter befängd om du inte bekänner hur det gått te!

Bengt. Akt' deg själf, Anders! Men det här ska kullo få betala!

nils. Anders och Bengt! (Viker upp tröjärmarna och närmar sig hotande fäbodsdörren.) Jag ska ge er för att springa efter Kirsti, jag!

anders (kommer ut ur fäboden med ett guldcylinderur i handen). Är det mänskligt det bär ... jag hänger opp mi stora sölfverklocka som jag fått efter far ofvanför Brittas säng, och nu hänger där en töcken här tingest i stället! Har inte här varit något trolltyg, så vill jag inte heta Anders 1

bengt (också från fäboden). Anfäkta den Stina! (Får se Nils.) Jaså, du är här du, Kråk-Nils! (Håller en klocka framför ögonen på honom.) Känner du igen den här, du?

nils. Ja, det ä' mi klocka! Hvad ska du med den att göra?

bengt. Jo, jag ska slå 'na i backen så det ska säga smack efter et!

nils (rycker ifrån honom klockan). Hvem har gifvit dig rättighet att ta ner henne från platsen som jag har hängt henne på?bengt. Jo du, när du har hängt henne of vanför Stinas säng, så tar jag ner 'a . .så mycket

du vett 'det!

nils. Stinas? Är du tokug? Jag har satt henne ofvanför Kirstis, jag.

anders. Då är du allt lurader, Nils... för ofvanför Kirstis säng, sitter en annan klocka som jag nog känner igen . .. jag säger int' hvems det är, men nog är det nätt opp rikaste bonds i hela sockna! Så Kirsti får du nog dra vefven för, du!

nils (slår till honom i nacken, så att han faller framslupa). Där har du för det du! (Skyndar in i

fäboden.)

anders (förbryllad, i det han blir liggande). Jag tror jag fick själfva djäflom i halsen på meg!

bengt. Vänt meg du Nils, när du kommer ut ska jag nog trumfa om deg . . . Anfäkta så'n falskhet det finns i välal Här tror jag att han går och slår sina krokar för Kirsti, och så är det för Stina i stället.

anders (stiger upp). Ja, och jag som hade så godt som oppgjordt med Britta.. . och så får jag se den här som sitter ofvanför sängen!

nils (kommer ut blek och uppretad från fäboden). Jaså det är på det viset. Kirsti, Kirsti! Det kunde jag aldrig tro om deg!

bengt. Kirsti, sa du? Men hvarför hängde du klocka ofvanför Stinas säng då?

nils. Jag har hängt min klocka ofvanför

Kirstis säng, för nog trodde jag att hon tyckte om meg alltid . . . men nu hänger Bark-Jans klocka där i stället Men vänta ho'. . . jag ska ge 'na

så godt igen!

anders. Men hvarför slog du meg i nacken, du!nils. Jag vet int' hnr det ä' fatt med meg . . . men jag tror jag ville slå ihjäl hela väla, och meg själfver till på köpet! (Sätter sig på en sten i fonden och håller händerna för ansiktet.)

anders. Det ä' bäst te låta'n vara, du Bengt! Men vill du som jag så gå vi sta och få rätt på Back-Olle, för du vet att han ä' slängder te ta' reda på otyg... och att här ä' något tocket med klockorna, det kan jag sätta meg på . . . (Ser sig rädd omkring.) Tänk om det vore gubben du?

bengt. Håcken gubbe?

anders. Kors, näcken vet jag?

bengt (rädd, men vill låtsa vara modig). Hå kors, så dn kan tala.

anders. Säg int' det du .. . för att han finns i Orsasjön, det vet jag åf mor som såg honom tre dar innan ho' dog... och han stiger alltid opp på eftersommarn för te få nån åf kullo te seg. Usch, jag blir riktigt hemsker te mods bara jag tänker på'ti (Ser på klockan.) En kan int vara säker på att int' tingesten här är förvandlad te en sten eller en groda innan jag kommer hjem!

bengt. Jaja, kom nu Anners!

anders. Ja, dn kan ju gå förut du, Bengt! (De krusa båda för alt gå förut, och trängas slutligen på samma gång nedåt i fonden.)

Elfte seenen.

nils (vaknar upp ur sina iankar och sägar bittert i det han skakar den knutna handen emot kojan). Nu är det slut med hela mi' glädje! Aldrig kunde jag tro att Kirsti skulle vara så falsker emot meg!Sång

(mel.: Folkvisa: »Jag Önskar all världen och kloster vore bränd*).

1.

Jag vånde jag vore långt borta härifrå ocb aldrig mer den falska finge skåda!

Jag tänkte vi sknlle allt intill grafven gå som fastade vänner, vi bådal

Men sommarblåst slår om, och så gör kullans tro, och bort flyga alla trogna tankar!

2.

Nu drager jag hädan all världens väg så lång, långt fjärran öfver sjöar, haf och floder!

Här hafver jag lidit båd' falskhet ocb förfång, tby lämnar jag fader och moder!

För sommarblåst slår om, och så gör kullans tro, och bort flyga alla trogna tankar!

(Han stiger upp och aflägsnar sig långsamt och nedslaget mot fonden.)

Tolfte seenen.

DEN FÖRRE. KIRSTI.

kirsti (sjunger gladt utanför till höger).

»Hvad jag har lofvat, det ska jag hålla, att aldrig nånsin äls>a mer än tre!

Och en för ro skull, och en för nöd skull, den tredje han ska bli min lilla vän!»

nils (stannar nära fonden, och vänder sig mot den sidan hvarifrån sången höres). Det är Kirsti! Om jag skull' vänta och säga henne hur lite jag aktar på henne efter livad jag nu sett! Ja, det ska jag göra... men jag ska int' visa henne att det gör mig ondt. Den fröjden skall hon int' ha!kirsti (från höger med sina mjölkbyllor, dem hon sätter ifrän sig; nät hon får se Nils ger hon till ett rop af glädje och skyndar emot honom).

Sång (mel.: Dalvisa).

1.

»Se god afton och god kväll du min utvalda vän, har du hälsan, visst fägnar det mig»!

2.

Jag bar väntat dig så tro borta uti mark och skog, hela veckan, så långer den vari

3.

Nu så är det lördagskväll, och nu träffar jag min vän, och då glömmer jag allt mitt besvär.

NILS.

4.

»Du är fager i din mund, falsker utaf hjärtats grund, du har narrat båd' andra och mej»!

5.

Du har meg med handslag fäst, det vet Gud allrabäst huru falsker du varit emot mej!

6.

Nu så går jag härifrån, men ditt straff en gång du får; aldrig mera på jorden ser du mej!

(Vänder sig för att gå.)

kirsti (hejdar honom). Men är du alldeles be-fängdt rasande, Nils? Du ska fäll åtminstone säg'mig hvad det där ska betyda? .. . Jag begriper inte ett ord, jag!

nils. Men jag begriper nog jag, att du är liksom de andra kvinnfolken, som säger ett i dag och ett annat i morron! Tag du den som har hängt sin klocka öfver din säng, så får du se om du blir lyckligare med honom än med meg... för ser du, jag vill int' ge så mycket som så för en kulla som inte har mera godt i sig än att hon kan föra spektakel med den som menar så ärligt med henne som jag!. .. (Vill säga ännu mera, men stannar hastigt,

torkar sig i ögat med afvig hand och säger med kväfd stämma.) Gud förlåte dig, Kirsti! (Skyndar hastigt ned i fonden.)

Trettonde seenen.

kirsti (ser efter honom förvånad och ängslig).

Hvad i Herrans namn står på? (Skyndar till fonden och ropar efter honom). Nils, Nils, hör då! — Nej, han sätter

af som en vettvilling ner åt bygda, och hvarken hör eller sirl Gu' förlåte mig tror jag inte masen har blifvit tokug och befängder! Om jag skulle ge mig af efter honom? Nej, det gör jag int'? Sätter han så liten tro till meg, så kan han gärna gå sin väg! (Funderande.) Men hvad var det han talte om för e' klocka? Hans har ju seta där i åtta dar, och jag har dragit opp henne hvarendaste kväll — fast jag vet att far och mor hans aldrig ska vilja ha en sådan fattigsvälta som jag till sonhustru. Skulle de ha öfvertalt Nils te ta' Bätter-Andersses Britta, som det där välsignade kräket Bark-Jan sa' — och är det därför som han nu vill ställa to spektakel med mig? — Ja, så må han ta' henne, int' ska jag kosta några tårar på honom inte! (Kämpande med tårarna.) Men nog är det ovärdigt af honom, för aldrig får han någon som håller så trofast af honom som jag!Fjortonde scenen-

DEN FÖRRA. HERTZNER och HOLM (från höga).

hertzner. Se där har jag ja min lilla Korp-Kirsti 1 God dag, Kirsti, och tack för sist! Du känner väl igen mig?

kirsti. Ja, nog känner jag igen afritaren alltid. Han är sig lik, ser jag.

hertzner. Och du, Kirsti, är lika rask och vacker kalla nu som då. Men jag trodde jag skulle få se dig gift nu... för inte lär en sådan flicka som du ha ondt efter att få fästman, kan jag tänka!

holm. Hvem vet om inte Kirsti har en sådan också!

kirsti. Om det också så skulle ha varit så är det nu slut, och jag har fått lära mig jag också, att ett troget hjärta har mindre te säga än pengar och ägodelar.

hertzner (dellagande.) Hur är det, Kirsti? Är du ledsen, så tala om för mig ... du vet af gammalt att i mig har du en vän att lita på. Kanske kan jag hjälpa dig?

kirsti. Nej, det kan afritaren intei Tack skall han ha ändå för sin goda vilja, men ser han, när man har en hjärtesorg, så finns det bara en hjälp, och det är att bida på tiden ... för fast det är svårt och ledsamt, så ska det fäll gå öfver igen! (Hon har talat med ansträngning att hälla model uppe; vid de sista orden brister hon i gråt och skyndar in i fäboden.)

Femtonde seenen.

HERTZNER. HOLM straxt därpå STINA och STRAND sist BRITTA.

hertzner (ser efter haine). Hvad fattas flickan? holm. A, det har väl varit något kärleksgnabbmellan henne och Kråk-Nils, kan jag tänka! Jag har hört att de tycka om hvarann.

hertzner. Nå, då blir det väl snart bra igen.

stina (utanför till höger). Vill du låta bli meg, annars slår jag dig på fingra, din galninge dnl

strand (också utanför). Ah se så, min kulla lilla, var inte så onådig!

hertzner. Aha, där ha vi Strand!

holm (skrattande). Han håller väl på och tjänar upp sig till en örfil, kan jag tänka!

stina (kommer in med en mjölkbylta i handen, förföljd af Sirand, som vill stjäla en kyss af henne). Far du hem till Stockholm och schasa med dina fina mamseller, men låt meg vara i fred, hör du!

strand. Ä' ni alltid så där korta om hufvudet

här i Dalarna?

stina. Ja, nog ä' vi lika korta om hufvut som

du ä' trind om 'et, det kan du lita på! f:

strand. Det där ska du få plikta för med en kyss.

stina (skrattande). Jo pytt, har du sett något! Kom hit bara!

strand. Ja, det är just det jag tänker! (Fattar tag i henne.) Nu gäller det!

stina. Nej du, nu smäller det! (Ger honom en kraftig årfil och skyndar in i fäboden.)

strand (flat och ursinnig). Anfäkta den bond-jäntan!

hertzner (skrattande). Ja, så går det till i krig.

holm. Jag sa ju dig det där förut, jag!

strand. Jaså, ni var där. Men vänta bara! Jag har gifvit mig fan på att jag skall kyssa en kulla, och det skall jag! Hvar har jag den andra?

(Ser åt höger.) Aha, där kommer hon!britta (hastigt från höger). Knllo, kullo! Nu kommer di, och Back-Olle med floln är förut! Skynda er, skynda er!

holm (går mot fonden). Jaha, där ha vi hela byalaget.

strand. Hör du Britta, kom hit får jag tala med dig!

britta. Hå kors, är du här igen nu! Du måtte inte ha något te göra, du, efter du kan spring' efter kullo häroppe. Men masa deg af, du, för annars ...

strand (motar henne). Tror dn inte att jag kan ta fatt i dig?

britta. Nej du ser inte så ut på bena, du!

strand. Det skall jag visa dig, kulla!

britta (viker tvärt undan dä han ämnar taga fatt henne, så att han fortsätter i fart till kulissen, där han faller omkull). Ja, där kan du just ligga tills du blir kloker igen, fanter där! (Skyndar in i fäboden.)

holm (skrattande). Du har en gifven otur i

Dalom, bror!

strand (stiger upp haltande) Jo, det ar det här poetiska folklifvet som du Hertzner skrutit så mycket utaf!

hertzner. Seså, lugna dig nu! Här kommer

hela bykavalkaden... du kan tacka Gud att du

inte fick den till vittnen!

strand (förargad). Ah, jag ger tusan alltsam-

mans!

3. — Korp-Kirsti.Sextonde seenen.

DE FÖRRE. KRÅK-MATTS. ANNIKA. BARKJAN. NILS. ANDERS. BENGT. BACKOLLE. DALKARLAR och KULLOR (från sluttningen i fonden. Back-Olle i spetsen gnidande på sin fiol; dårpå Matts och Annika hand i hand, så de öfriga två och två).

kör (mel.: Domaredansen).

1.

Nu är det slut med möda och arbete igen!

Och lusteligt gå vi till dansen!

Kullan nu kan få hälsa på sin vän, är hon trofast får han kransen!

Alla sjunga vi hopp, hopp, hopp, alla gå vi till fäbon opp, och här skall dansas Guds hela långa natt!

Tills dagen den lyser klar!

BACK-OLLE.

2.

Och höpp och hejsan pojkar, jag spelar min fejol, så att det slår klunk uti skogen!

Men gnid' på till klaran morgonsol, för jag plär int' spara knogen !

KÖR.

Alla sjunga vi hopp, hopp, hopp, alla gå vi till fäbon opp, och här skall dansas Guds hela långa natt, tills dagen den lyser klar!

{Kullorna och karlame taga sig en sväng under refrängen; sedan sången och dansen slutat, gå Hertzner och Holm fram till Matts och Annika.)

holm. God dag, fader Matts! Nå, nu blir här lif och lustighet på kvällen — och det gläder mig särdeles, för jag har tagit med mig ett par resande som gärna vill vara med och se på!matts. Jaså, ja Guds fred då. Kan de ha roligt af det, så är det dem väl undt!

annika (räcker Hertzner handm). Kors far, det är ju afritaren, vet jag! Känner du inte igen 'en?

matts. Jo, jag tyckte fäll att det var bekant folk. (Till Hertzner.) Du har folkat till deg sen du var här sist, och ser mera karlatuger ut me'!

hertzner. Tack, fader Matts ... det gläder mig att ni tycker det!

matts (till Strand, som står tyst ock surmulen vid ena sidan). Nå än du då? Är du också afritare som kamraten din?

strand (trumpet). Nej, mas, jag har farit hit opp för att få se några björnar.

matts. Jaså, tockna kan fäll du få se i Stockholm, tänker jag!... Du är fäll int' så goliker som du är stursk te, kan jag tro! (Ser sig omkring.) Men hvar håken håller kullo hus? Nils du, se efter om de ä1 inne!

nils. Låt mig slippa det, far! matts. Jag tror du är tokug, pöjkel Förr ville du allri vara ifrån fäboden, och nu fick jag rakt köra hit dig. — Nå, så kan jag fäll se efter själf, jag! (Går till fäboden, öppnar dörren och ropar inåt.) Ut med er, stintor! Ni måtte fäll höra att det är folk vid fäboden på helgdagskvälln!

anders (sakta till Back-Olle). Försök nu på om en kan få otyget att reda sig, Back-Olle!

back-olle (tar upp sin knif och hugger den fast i dörrposten). Ja, ä' nu själfva fan därinne, så ska han ut, det är säkert 1

Sjuttonde scenen-

DE FÖRRA. KIRSTI. STINA och BRITTA. (Alla tre komma ut ledsna och nedslagna.)

matts. Seså där ja, kullo! Nu ska här bli lustigt lif i kväll, och ni ska ta er en sväng medpöjka. Men hvad är det åt er, ni ser jn häng-färdiga nt alla trel (Tar Kirsti vid handen och för henne ner på scenen.) Jag undrar om int' jag vet hvad du är ledsen för, Kirsti?

annika (leende). Ja du Kirsti, nu ska du få höra något nytt, du!

matts. Tror du inte jag vet att du tycker om pöjken där — och du tänker fäll att du är för fattig te bli sonhustru åt Kråk-Matts, och det är du fäll med ... men ser dn, dn är en bra kulla, och hur fattig du är, och hur mycket di må prata om 'et i sockna, så ska du ha'n och där har du honom! (För Kirsti till Nils, som slår häpen och förvirrad, och ser ömsom på Matts och Annika, som trodde han inte sina öron.)

kirsti. Herre Gud, fader Matts, hvad säger I?

nils. Men far...

matts. Nå, ska du inte ta kulla di' i famn, pöjke?

nils. Nej far, Kirsti har allt kommit på andra tankar! För — jal Nu må jag tala om'et alltihop, när jag i kvälls'

skulle se efter om mi klocka satt kvar ofvanför Kirstis säng så hängde där en ann i stället, och det var Bark-Jans.

alla (förvånade). Bark-Jans!

bark-jan (afsides). Jo, vänta nu, kullo!

nils. Svara meg nu, Kirsti... hur kom Bark-Jans klocka dit i stället?

kirsti. Ja, det vet jag inte, för i morse så hängde din där, och jag drog själf opp henne! Och tror du meg inte nu, så vill jag aldrig veta af dig mer i välä, så mycket jag än har hållit af dig.

bark-jan. Hå kors, Kirsti, hvad du kan vara inmarig! Vi gjorde ju upp i förra veckan att du skulle bli min hustru, vet jag.

>09 lematts. Är det sant det, Kirsti?

kirsti. Nej, Bark-Jan ljuger .. . nog har han fölas med meg om ’et... men jag har alltid skratta’ åt 'en.

bark-jan. Int’ ska du säga det nu, inte. Du minns fäll hvad du sa i onsdagskväll när jag Var oppe hos degl (Till de andra.) Och int' måtte ni fäll tro kulla mer än meg, som ä’ rikaste borid’ i hela byn? Jag kan nog få en kulla, utan att ljuga meg till ’na.

annika. Ja, det har då Bark-Jan rätt i.

anders (stiger fram). Och vet I, fader Måtts, att det är inte det enda, som är förgjordt méd klockorna i kväll. För si, ofvanför Brittas säng hitta jag den här uslingen! (Visar cylinderuret.) .

strand. Hvad skall du med min klocka att göra?

anders (hotande). Jaså, är det din? Hur har den kommit ofvanför Brittas säng, du?.

britta. Ja säg mig det, du . .. som springer efter kullo häroppe och bara ställer te elände och spektakel.

flera karlar (samlas hotande kring Strand). Jaså är du en töcken en, du?

strand (afsides). För fan, det här börjar bli obehagligt! (Högt.) Jo, ser ni, godt folk ... jag ...

hertzner (sakta till Strand). Jag måste väl hjälpa dig ur klämman, fast du inte förtjänar det! (Högt.) Seså, bli nu inte onda! Min vän här ville inte tro på klockfrieriet, och därför hängde han upp sin klocka i stället för din, Anders. Men det var inte i någon ond mening.

anders. Ja si, du har då reson med dig, du, så afritare du än ä’! (Till Strand.) Men hvar

gjorde du af mi klocka då?strand (förlägen). Ah för tusan, jag har i tankarna gått och stoppat henne i fickan! (Lämnar henne till Anders.) Ursäkta, kära vän!

anders. Det ska fan vara vän med deg, som går och ställer te oreda oppe vid fäbon 1 (I det han svänger om med Britta.) Hej, kullo! Nu är jag glader som en speleman! Nu ska det inte stå på förrän här blir bröllop åfl

britta. Om jag vill ha deg, ja!

bark-jan (som under tiden talat med Matts). I kau tro meg, Matts! Det ä’ int’ något bevändt med hela Kirsti 1 (Afsides.) Nu har ho’ ingen ann’ utväg än te gift’ seg med meg!

matts (till Kirsti). Det hade jag aldrig trott om deg, Kirsti. Men tag du Bark-Jan ... min son får nog likare kulla .. . och Bark-Jan kan vara lagom åt deg!

bark-jan. Hva sa?

kirsti. Ni vill då int’ tro meg när jag säger att det är bara konster ntaf Bark-Jan, och att jag inte visste af någonting förrän för en stund sedan när Nils kom och var ond på meg för mi ostadighet ... Jag kan fäll inte bevisa’t, men Gud vet hur oskyldig jag är ...

Adertonde seenen.

rosenling (som under det föregående kommit upp i fonden, framträder nu gravitetiskt med hatten på sned).

Sång

(mel.: t Grönbergens visat, Dybecks samlingar).

1.

God afton och god kväller och mjuka tjänare,jag tror jag kommer lagom att kullorna se.

För backen är full så en stupa kan omkull!

Kors för hin!

Rar och fin En hvar är som ett musslinl

alla [förvånade). Hvad är det där för en?

rosenling. Morjens, masar!

2.

Och känner ni mig inte, jag är ju Rosenling, som rund t kring världen kilar som rakt ingenting!

För här finns en sko som kan skala, må ni tro!

Här är den, som gnor än, ser hon, min lillaste vän!

3.

Och nu så har jag vandrat igenom Hälsingland, och när jag kom till Delsbo så misto jag en tand! för där kan de slåss, så att Herren hjälpe oss, de gå på, så att blå en blir utaf att se på!

Jo, det kan ni tro och lägga bcck på, så drar det! Men hör ni kullor!

4.

Och vill ni nu mig skaffa ett godt kvarteribus, ska en få bums mitt hjärta och alla — en puss!

JFör här, som ni vet, hvilar ingen ledsamhet, här är den, som har än på hvarje finger en vän!

Hejsan, kullor! Är det någon utaf er som vill ha sig en gentil man, så knnffa på mig bara, och det ska inte fallera! Men hvad är det åt er här? Ni ser ut i syna som långkatkesen I Är det någonting i olag, så ä’ jäg snickare och det ska snart vara klart!

matts. Du talar som en toker ... int’ lär fäll du kunn’ städl’ te rätta att ett kvinnfolk int’ är te lita på!

rosenling. Nej, si tocket kan inte fan reparera. Men jag trodde här skulle vära riktigt hej sjungande lif, jag ... för di sa nere i byn att en bonde som hette Kråk-Matts skulle ge son sin en kulla som hette Korp-Kirsti — och det tyckte jag passade riktigt gentilt ihop!

nils (pekande på Bark-jan). Jag trodde fäll att så skulle bli med .. . men hon tar hellre den där i stället.

rosenling. Den där? (Afsides.) Aha, nu vet

jag hur jag har ’et! (Högt.) Jaså, det var en

krustiljös smak. Hur vet du det då?

nils. Jo, hans klocka hängde i minses ställe.

rosenling. Jaså, men ser ni, det förändrar saken, och då påstår jag att kullan ä’ oskyldig. Hör på nu, ska ni få höra på fan! Ser ni, det

var på det lilla viset att jag kom hitåt på mid-

dagskvisten och var trött och sömnig, och så la’ jag mig i halmen därinne i lidret och tog mig en snarkare — för ser ni, jag ligger hellre på halm, det är så uppfriskande — när en inte har några sängkläder! — Och så sof jag, och så drömde jagatt jag slog en mas i en dalkarl, och så vakna jag, och då hörde jag den där gamla lurifaxen tala om att han sknlle hämnas på en kalla som inte ville ha honom, och så smög han sig in i fäbon och satte opp sin rofva i stället för den andras, och så masade han sig af på den saken, och så kilade jag in och bytte om klockorna, och där ha ni hela paschasen!

alla. Körs då!

bengt. Nu begriper jag hur Nilses klocka kom öfver Stinas säng!

stina. Det kunn’ du fäll ha fått i deg förut, trindskalle däri

bengt. Sötaste Stina!

matts (till Bark-jan). Är det sant, det där,

Jan?

kirsti {går till Jan). Om ni har något godt i er, Jan, så bekänn att ni har ljugit på megl

rosenling {fattar honom i armen). Jaha, rabbla opp syndabekännelsen och det på fläcken!

nils {på andra sidan). Annars ska jag bulta deg, så gammal du är.

bark-jan (t högsta vånda). Ja, det är fäll int’ värdt te neka längre då! Och i alla fall var det fäll int' så farligt!

matts. Å, det är farligt nog te ta heder och ära af folk!

bark-jan. Jag ville ju bara ta fästman åf 'na, vet jag!

nils {till Kirsti). Kirsti, lilla som käraste, söta Kirsti! Kan du glömma att jag var ett sånt nöt så jag kunde tvifla på deg?

kirsti. Ja, int’ borde jag görat.. . men nu är jag så hjärtans glad ... och när far och mor di’har velat meg så väl — så gör jag det fäll ändå, kan jag tänka 1

nils. Sötaste lilla som raraste Kirsti... gör du det inte för mi' skull med ?... Bara e’ lita smula?

kirsti (skålmaktigl). Ja, du är meg en riktiger en, dul Men jag får fäll lof, kan jag tänka!

matts. Det var bra, Kirsti, att vi inte blef narrade på deg. Gu’ sign’ er, barn!

annika. Ja, Gu’ sign’ erl... Men Bark Jan borde riktigt skämmas ögera ur flinten på seg, ja, det borde hanl

matts. Ja, fy för sju tusan, Bark-Jan, så usligt det var!

rosenling. Fy skam på lång stång! Du lär allt få heta Klock-Jan, du efter den betan!

bark-jan (nåslan gråtande). Nej, kalla meg int’ Klock-Jan, för då kan di ju tro att jag har stuli’ en klocka vet jag — och på det viset blir jag fäll ett spektakel för hela sockna 1

alla (skrattande). Jo, Klock-Jan! Usch deg, Klock-Jan!

rosenling. Det är lagom åt dig! Du ville jn stjäla en kulla, vet jag!

bark-jan. Sötaste Kirsti, du kan väl int’ vara så obarmhärtig så du vill att de ska kalla meg för Klock-Jan, 'eller! ... Jag tyckte om deg, och därför gjorde ja’t? Om jag bara slipper heta Klock-Jan, så ger jag deg 300 riksdaler i brugåfva, och det tar jag allihop te’ vittne på!

kirsti. Åja, det är synd med deg, .eftersom du är gammal! Du ska fäll slipp’ te heta Klock-Jan.

bark-jan. Och penga ska du få ve’ lysningalholm. Rätt så, Bark-Jan! Jag lägger till hundra riksdaler för min egen del.

hertzner. Och jag lofvar Korp-Kirsti att måla en tafla öfver dansen här i kväll, och hvad jag får för den, skall bli min brndgåfva till raskaste kullan i Orsa!

kirsti. Gu’ löne er allihop! Ack du Nils, hvad jag är glad och lycklig!

matts. Ja, det regnar ju välsignelse i brukrona, vet jagl Men stäm nu ferla, Back-Olle, så ska vi ta oss e’ svink, och mästarn här ska vara med, för det är honom vi ha te tacka för att det gick väl för Korp-Kirsti!

nils. Ja, heder och tack, mästarn!

kirsti. Det var då för riktigt väl att ’an kom! (De trycka hans händer.)

rosenling. Jo jo men, kullor små! Där ser ni hvad en snickargesäll kan vara bra till! Men nu ska här bli dans och lustighet, och lif och lefverne till ljusan dag! Först så tar vi opp en liten visa, och sen ska vi dansa så lädret ska ryka om galoscherna.

Sång

(mel.: Dalvisa: »I morgon resa vi till Dalarna igen*).

1.

Och nu så ska vi ta oss en förlofningssväng kring vackraste kullan!

Och hon har fått sig en duktig dräng, och hon kilar snart i brudesäng, och det skadar inte kullan!

2.

BARK-JAN.

Och jag höll på i kväll te få het’ Klocke-Jan, för hågen till kullan.Men från och med den här kvälln ska fan och int' nånsin mera Barke-Jan sätta någon lit te kullan 1

3.

KIRSTI.

Och nu Korp-Kirsti är i hela Dalom fäll den gladaste kullan!

Hon har fått sin hjärtevän i kväll —

NILS.

Och han står snart under brudepell med den bästa Orsakullan 1

back-olle {som stigil upp på en sten). Seså där

ja! Ställ nu öpp er, pöjkar och kullo! Nu gni’r

jag te, och Gu’ tröst’ den som sviker!

alla (mel.: Dalpols ka).

Hej och hopp och lustigt låt nu polskan gå ända fram till ljusan dag vi svin ka må,

och i hela Dalom fröjd som vår må rå,

för då glädjas dalekarlar alla!

Ingen pöj’k och kulla nånsin tröttna skall te att s vinka duktigt på vår fäbod svall!

Hej och hopp och lustigt låt nu polskan gå, bättre kulla kan fäll ingen dalkarl få, och en bättre pöjke finns väl knappt också, och när tockna kärligt sätta bo de två, se då glädjas dalekarlar allal

{Back-Olle spelar sin fiol med rop och stampningar. Rosenling år med i dansen; Hertzner tar upp sitt album och börjar teckna, och medan dansen som lijligast pågår, faller ridån hastigt.)

WTeaterpjeser,

lämpliga för sällskapateatrar (h. = Herrar j

N:o. öre.

I. Magister Bläckstadins (4

h. 7 d.)................50.

3. En födelsedag på gäldstn-gan (9 h. 2 d.)......50.

4. Rika morbror (4 b. 3 d.) 50. 10. Hittebarnet (5 h. 4 d.) 50.

II. Positivhataren (6 b. 2 d.) 50. 14. Det otroliga (3 h. 3 d.) 50.

28. Ett resande teatersällskap

(8 h. 1 d.).............50.

29. Den politiske kockeo (4 b.

3 d.)....................50.

30. Flickorna pl Norr (7 h.

6 d.)....................50.

34. Lilla apan (3 fe. 2 d.) 25.

37. Hin ondes gifva (8 h. 4 d.) 50.

38. Min vän löjtnanten (4 b.

4 d.)....................50.

46. En midsommarnatt i Dalarna (6 h. 3 d.) . . . . 50.

47. EnnattiFalkenberg(2h.) 50.

48. En god uppfostran (3 h.

4 d.)....................50.

49. Aprilnarrit (2b.).... 50.

50. För Sentl (5b.).... 50.

51. I Bohuslänska skärgården

(4 h. 3 d.)..................50.

52. Kusinen eller stndentäf-ventyret (8 h. 2 d.) . 50.

53. Blekingsflickan (6 b. S d.) 50.

54. Tiggarflickan (5 b. 6 d.) 50.

55. Den grå paletån (10 b.

4 d.)........................50.

56. Lefve fåfängan (7 b. 3 d.) 50.

60. Hnrn tiden förändrar

(5 b. 1 d.)..................50.

61. Mitt andra jag (5 b. 2 d.) 50. 63. Hyresgäst och Husegare.

(4 h. 3 d.)..................50.

66. Min hnstrn vill så ba det (8 h. 4 d.)..................50.

68. En Bengalisk Tiger (2 b.

2 d.) ....50.

69. Blixt o. Dunder (3h.2d.) 50.

70. Andra tider, andra seder (11 h. 6 d.).................50.

71. Tre för en (4 h. 3 d.) 60.

72. Bark, Park ocb Stark

14 h. 3 d.)..................50.

73. Det höga C (4 h. 2 d.) 50.

med utsatt antal personer, d. = Damer.)

N:o. öre.

75. »På kärlekens vingar»

(6 b. 4 d.).............. 50.

76. Majorskans krinolin (4 b.

3 d.).........................50.

77. En kopp thé (6 b. 7 d.) 50.

78. Han reser för att roa

sig (13 h. 7 d.) .... 50.

79. Den sällsynte ynglingen

(2 h. 2 d.).............26.

80. Allas vår tant (6 h. 6 d.) 50.

82. Den resande stndenteu

(4 h. 2 d.).............60.

83. Den tankspridde (1 h.) 25.

84. Sanningsvännen (1 h.) . 25.

85. Kalle Glader (1 h.) . . 25.

86. En gammal gosse (7 h5 d) 50.

87. En svartsjnk tok (3 h. 2 d.) 50.

88. Ett stndentpnts (5 h. 3 d.) 25.

89. Mamsell Garibaldi (3 h.

5 d.).........................25.

90. Den svaga sidan (2 h. 2d) 50.

91. Ett äfventyr i Humlegården (6 h. 3 d.) ... 50

92. Bror Jonathan (10 h. 4d.) 50.

93. Riksdagsmannen (4 h 2 d.) 25.

95. På Haaselbaeken(2h.ld.) 25.

96. Frieri och förställning

(4 h. 2 d.)..........50.

99. Herrel var god tag bort

er dotter (4 b. 3 d.) . 50.

102. När man inte har möbler (6 h. 2 d.)......50.

106. Sällhet på flaskor (4 h.

2 d.)..................25.

107. KarlSabelträff(6 h 1 d.) 25. 110. Malins korgar (1 d.) . 25.

112. Aldrig för sent! (10 h.

6 d.).......................75.

113. Två nnga löjtnanter (6 h.

3 d.).......................25.

114. »Han är inte svartsjnk!»

(3 h. 1 d.).................25.

115. Ulla skall på bal (3h. 1 d.) 25.

118. Jag ber tnsen gånger

om förlåtelse (3 h. 3 d.) 50.

119. Vi öro alla lika (13 h.7d.) 50.

120. En söndag på Amager

19 h. 2. d.)................50.

121. De begge Pomadorna

(4 h. 2 d.).................50.N:o. öre.

125. Studenthataren(3h.2d.) 50.

126. Kärleken på sommarnöje (4 h. 2 d.) ... 25.

127. Ett Stockholmsgeni (4 h.

2 d.).................. 50.

128. Fattig på mynt (7 h. 2 d.) 50.

129. Ett frieri i Vestergöt-land (7 h. 6 d.) ... 50.

130. Grannarne (1 h. 1 d.) 25. 132. Den olycklige älskaren

(1 1.)...................25.

134. Studentens majnatt (1 h.) 25.

135. Mammas gosse (1 h.) 25.

136. En komedi (4 h. 2d.) 75.

139. En öfrerste i forna dagar (7 h. 1 d.) . . . 50.

140. Den gamle skådespelaren (1 h.) ....25.

141. Dengamlaaktrisenfld.) 25.

142. Rosa och Rosita (4 h.

3 d.)...................50

143. Min tants planer (1 h.

3 d.)....................50.

144. Min son på Galejan (1 h.) 25.

145. N:o 7 (6 h. 3 d.) . . 50.

149. Friarnkommer(4h.2d.)50.

150. Maskeraden i vindskammaren (5 h. 3 d.) . . 50.

151. En liten berättelse otan namn (4 h. 2 d.) . . . 50.

154. Under aftonsången (8 h.

3 d.)....................25.

155. Korp-Kersti (10 h. 4 d.) 50.

159. Ett äfventyr (6 h. 2 d.) 25.

160. De nygifta (2 h. 3 d.) 50.

161. Tillåt min frn (4 h. 8d.) 50.

162. På narri (3 h. 2 d.) . 50.

163. En commnnist (2 h. 1 d.) 25.

164. Skal ochkärna(3h.2 d.) 50. 166. Två Instiga Tnrar (4 h.

2 d.)....................60.

171. En spik i nyckelhålet

(2 h. 1 d.).......25.

172. Ett hem (2 h. 2 d.) . 25. 178. Den hvita halsdnken

(2 h. 1 d.).......50.

186. Nyårsnatten (4 h. 5 d.) 50.

187. Enanonymkyss(3h.2d.)35.

188. Lillasångfogeln(3hld) 25.

190. Den sjette (3 h. 2 d.) 25.

191. Familjen Trögelin (6 h.

4 d.)....................60.

192. Svensken i Paris (lh.6d.) 30.

193. Det skadar inte! (6 h.

4 d.)....................50.

Nto. öre.

195. Salig Ferdinand (2 h.

3 d.) , . . 35.

196. II Bacio (6 h. 3 d.) . 35.

197. Majorens döttrar (7 h.

3 d.)..................50.

198. Revolntionen i Drif-bänken (1 h. 8 d.) . . 50.

199. Öfverstensuåg(5h.3d.) 50.

200. Sparlakanslexor (5 h.

3 d.)..................50.

201. Minrosiskogen(3h.2d.) 50.

213. Också en förlofning (4 h.

3 d.)..................50.

214. Gnistan (1 h. 2 d.) . . 50

218. Mellan bjndnlngarna (2

h. 3 d.)................50.

220. »Förlåt migl» (2 h. 1 d.) 60.

221. Svärfar (5 h. 7 d.) . . 75,

222. En tvärvigg (3 h. 2 d.) 50. 226. Pater-noster (3 h. 3. d.) 50.

228. Småflickor (2 d.) . . . 50.

229. Karl XV i hvardagslag

(4 h. 2 d.).............35.

230. Tillfälligheter (lh. 2 d.) 35.

231. Surrogat (1 h. 1 d.) . 35.

232. Provisoriskt (3 h. 1 d.) 35.

233. Hon vill inte gifta sig

(1 h. 1 d.).............35.

234. En middagsbjudning (1

h. 2 d.)......................................50.

235. Sista hvarfvet (2 h. 1 d.) 50.

236. För nervösa fruar (2 h.

1 d.)..50.

237. En herre i svart frack

(1 h.)..25.

238. Ett flöjtsolo (1 h.) . . 25.

239. Den kärleken (3 h. 3 d.)l —

240. Moster Malvina (14 d.) 50.

241. Familjelycka (2 h. 7 d.) 1 —

242. En afton på»TreByttor»

13 h. 4 d.)....................................50.

256. Paulines benndrare (2 h.

3 d.)..50.

262. Veteranens jul (2 h. 1 d.) 35.

265. Hjärterdam (3 h. 1 d.) 50.

266. För välgörande ändamål (2 h. 2 d.). . . . 50.

267. Jag gifter mig med min dotter (3 h. 2 d.). . . 50,

268. Mellan fyra ögon (3 h.

2 d.)..50.

269. Civilklädd (4. h. 1 d.) 50.

270. Det ringer (2 h. 3 d.) 60.

271. För tidigt (1 h. 1 d.) 50.